

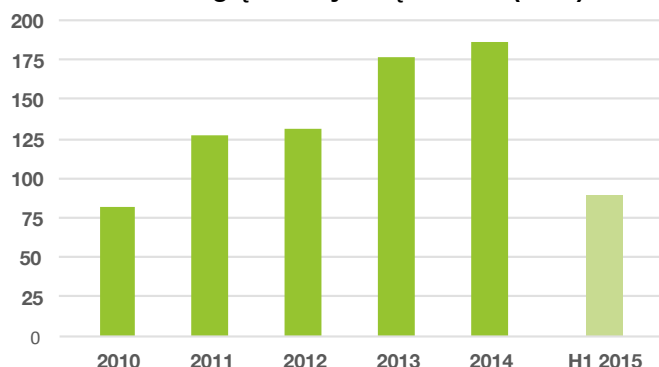
Rynek Instrumentów Finansowych

► Rynek Instrumentów Finansowych

Wzrost obrotów na parkietach Towarowej Giełdy Energii w ostatnich latach pozycjonuje TGE jako jedną z najszybciej rosnących i najdynamiczniej rozwijających się giełd w Europie. Rynek energii osiągnął wysoką płynność, pozwalającą na zaferowanie jego uczestnikom także możliwości handlu instrumentami pochodnymi. Uruchomienie Rynku Instrumentów Finansowych, gdzie rynkiem bazowym dla kontraktów futures będzie właśnie energia elektryczna, jest konsekwentnym etapem rozwoju TGE i rozszerzeniem oferty produktowej, w odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku.

Obrót energią elektryczną na TGE (TWh)

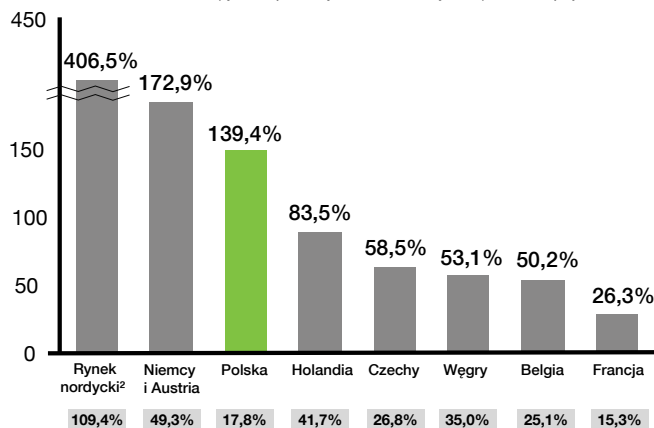

Obrót energią elektryczną na TGE w 2014 r. to 186,8 TWh

- ▶ wzrost o 5,8 proc. r/r
- ▶ 119,4 proc. produkcji energii w Polsce
- ▶ 117,7 proc. krajowego zużycia

Rynek energii elektrycznej

Wskaźniki płynności giełdowej na rynkach energii elektrycznej w 2014 r.¹
- wskaźnik: (rynek spot + rynek terminowy RTT)/konsumpcja

1. Wskaźniki płynności, rozumiane jako stosunek obrotu giełdowego do konsumpcji energii elektrycznej w kraju. Dane o obrocie nie uwzględniają rejestracji kontraktów bilateralnych

2. Dania, Estonia, Łotwa, Norwegia, Szwecja

Źródło: TGE, Enerdata, Eurostat, Urząd Statystyczny na Węgrzech, Energinet.dk (data wejścia 16.01.2015)

► Zalety handlu na RIF

- Zabezpieczanie przed ryzykiem zmian cen energii, bez konieczności zajmowania pozycji na rynku fizycznym
- Efektywniejsze zarządzanie portfelem zakupowo-sprzedazowym na rynku energii
- Dostęp do instrumentu finansowego także dla podmiotów finansowych
- Zwiększenie atrakcyjności polskiego rynku oraz nowe możliwości dla jego uczestników

Ireneusz Łazor:
Prezes Zarządu TGE

Uruchomienie na TGE rynku finansowego jest naturalnym etapem rozwoju spółki i rozszerzeniem jej oferty produktowej. Rynek energii, który stanie się rynkiem bazowym dla kontraktów futures, osiągnął wysoką płynność. Wzrost obrotów na parkietach TGE w ostatnich latach pozycjonuje nas jako jedną z najszybciej rosnących giełd w Europie i najdynamiczniej rozwijającą się giełdę w regionie CEE. Jesteśmy przekonani, że to najlepszy moment na to, by zaferować uczestnikom rynku także instrumenty finansowe.

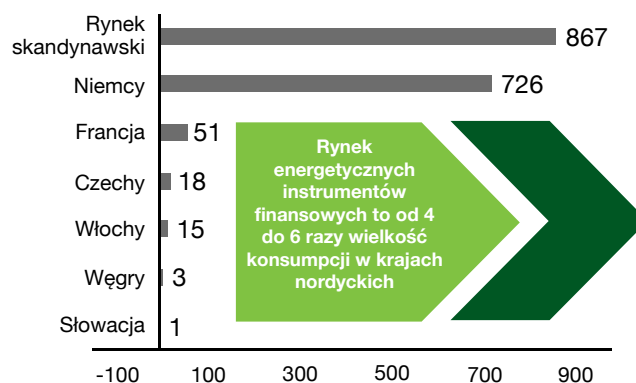
► Wpływ RIF na rynek energii w Polsce

- Umożliwienie zabezpieczania cen zakupu oraz sprzedaży energii elektrycznej w dłuższym horyzoncie czasu, bez zajmowania pozycji wolumenowych
- Umożliwienie łatwiejszego zarządzania ryzykiem zmian cen energii
- Zwiększenie płynności całego rynku, poprzez interakcję z rynkiem spot (RDB/RDN)
- Przyczynienie się do dalszego rozwoju niezależnych sprzedawców energii

► Zabezpieczanie cen energii za pomocą kontraktów terminowych – doświadczenia międzynarodowe

Rynek spot w krajach skandynawskich to przeciętnie 70% konsumpcji energii elektrycznej na tym obszarze. Większość uczestników rynku skandynawskiego twierdzi, że dobre możliwości zabezpieczania ceny na przyszłość na rynku finansowym skłaniają ich do zwiększania obrotów na rynku spot, zamiast przyjmowania długoterminowych pozycji wolumenowych.

Wolumen obrotu – kontrakty futures na energię elektryczną w TWh – 2014 r.

Rynek energetycznych instrumentów finansowych to od 4 do 6 razy wielkość konsumpcji w krajach nordyckich

Na giełdach energii, które oferują produkty finansowe i towarowe, obroty produktami rozliczany finansowo są nawet kilka razy większe, niż tymi z fizyczną dostawą towaru. Kontrakty te przekładają się przede wszystkim na przewidywalność ceny energii, jaką ostatecznie kupuje klient.

► Instrument bazowy dla kontraktów futures - indeks TGe24

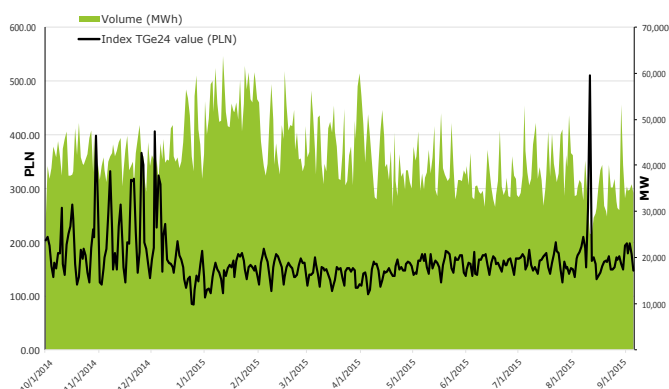
Indeks TGe24 jest określany na podstawie transakcji giełdowych, zawartych na produktach godzinowych w systemie kursu jednolitego na I fixingu, który odbywa się na Rynku Dnia Następnego dla energii elektrycznej (RDN). Określenie kursu jednolitego w ramach I fixingu następuje każdego dnia o godz. 10:30.

Obliczona i podana do publicznej wiadomości w dniu obrotu wartość indeksu TGe24 dotyczy dnia, w którym energia zakontraktowana na RDN zostanie dostarczona lub odebrana. Jest nim następnego dnia kalendarzowego (dzień dostawy). Indeks TGe24 jest obliczany codziennie, także w dni świąteczne.

Szczegółowe reguły wyznaczania indeksu TGe24 określone zostały w Szczegółowych Zasadach Obrotu i Rozliczeń dla Energii Elektrycznej na RDN, które są dostępne na stronie internetowej TGE: www.tge.pl.

Indeks TGe24 kalkulowany jest i publikowany na stronach TGE od dnia 30.06.2015 r.

Indeks TGe24 oraz wolumen obrotu w MWh z I fixingu (X 2014 - IX 2015)

► Zasady notowania na RIF

- Notowania w systemie Condicto
- Notowania w dni robocze: poniedziałek - piątek, 8:00-14:00
- Wyłącznie notowania ciągłe
- Zlecenia, procedura i realizacja – analogiczne do rynku towarowego TGE
- Szczegółowy harmonogram obrotu będzie publikowany przez TGE – analogicznie, jak dla RTT

► Standard kontraktu futures

- Instrument bazowy - indeks TGe24
- Notowane serie kontraktów:
 - Roczne: 2 serie - 2 kolejne lata kalendarzowe
 - Kwartalne: 4 serie - 4 kolejne kwartały kalendarzowe
 - Miesięczne: 4 serie - 4 najbliższe miesiące kalendarzowe
- Minimalna jednostka transakcyjna: 1 MW
- Nominał kontraktu: 1 MW x liczba godzin dla danej serii kontraktu, co oznacza że wartość poszczególnych kontraktów wynosić będzie odpowiednio:
 - kontrakt roczny: 8760-8784 MWh,
 - kontrakt kwartalny: 2159-2209 MWh,
 - kontrakt miesięczny: 672-745 MWh,
- Minimalny krok notowań: 0,01 PLN za 1 MW

- Ostatni dzień obrotu seria miesięczną – ostatni dzień sesyjny na RIF, poprzedzający ostatni dzień kalendarzowy danego miesiąca, w którym kontrakt wygasa
- Ostateczne rozliczenie finansowe – wyłącznie dla kontraktów miesięcznych
- Ostateczny kurs rozliczeniowy określany przedostatniego dnia kalendarzowego danego miesiąca po zakończeniu sesji na Rynku Dnia Następnego (RDN) TGE w tym dniu. Określany jako średnia arytmetyczna wszystkich wartości indeksu TGe24 ustalonych na RDN dla dostawy energii elektrycznej dla wszystkich dni dostawy w danym miesiącu kalendarzowym
- Kaskadowanie kontraktów rocznych i kwartalnych na kwartalne i miesięczne

► Regulacje RIF

Rynek podlega regulacjom Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi i jest nadzorowany przez Komisję Nadzoru Finansowego, a zarazem zgodny z międzynarodowymi standardami oraz regulacjami unijnymi (dyrektywa MiFID)

- **Regulamin RIF** - określa generalne zasady funkcjonowania rynku i jest analogiczny do obecnego Regulamin Rynku Towarowego Terminowego TGE (RTT)
- **Szczegółowe Zasady Obrotu na RIF** - opisują szczegółowe zasady dotyczące reguł notowania/realizacji, zleceń /faz, sesji/wyznaczenia kursów, a także zawierają wniosek o członkostwo na RIF
- **Warunki obrotu dla programu kontraktów terminowych (futures) na energię elektryczną** - stanowią „propekt emisyjny” kontraktów terminowych, są zatwierdzone przez KNF – obejmują m.in. standardu instrumentu
- **Regulacje Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. (IRGIT S.A) dotyczące rozliczania** - dostępne na stronie www.IRGiT.pl

Regulacje RIF dostępne są na stronie internetowej www.tge.pl w zakładce Rynek Instrumentów Finansowych.

► Uczestnicy RIF

Podmiotami uprawnionymi do uzyskania członkostwa w Rynku Instrumentów Finansowych TGE są krajowe i zagraniczne firmy inwestycyjne oraz inne podmioty nabywające i zbywające instrumenty finansowe we własnym imieniu i na własny rachunek, jeżeli spełniają warunki zawierania transakcji na rynku regulowanym.

- Przedsiębiorstwa z branży energetycznej - np. obecni członkowie rynku towarowego TGE
- Domy maklerskie
- Zagraniczne instytucje finansowe

► Jak zostać członkiem?

W celu rozpoczęcia działania na Rynku Instrumentów Finansowych należy:

1

Złożyć kompletny wniosek o zawarcie umowy o członkostwo w Giełdzie

Uzyskać status Członka Giełdy na RIF

2

Uzyskać uczestnictwo w Izbie Rozliczeniowej Giełd Towarowych (IRGiT S.A.) lub wskazać uczestnika IRGiT S.A., który zobowiąże się do wypełniania obowiązków w związku z rozliczeniem i rozrachunkiem zawartych transakcji na RIF

3

Złożyć kompletny wniosek o dopuszczenie do działania na rynku

4

► Wymagania

- Zatrudnienie osoby reprezentującej Członka Giełdy w transakcjach giełdowych na RIF (w przypadku podmiotów działających na własny rachunek) lub Maklera Papierów Wartościowych (w przypadku firm inwestycyjnych)
- Uzyskanie statusu Maklera Giełdowego przez osoby reprezentujące Członka Giełdy w transakcjach giełdowych na RIF (szkolenie i egzamin)
- Zezwolenie KNF na prowadzenie działalności maklerskiej (w przypadku firm inwestycyjnych)
- Status Uczestnika Rozliczającego w IRGiT S.A. (bezpośredniego lub pośredniego)
- Wniosek o dostęp do systemów produkcyjnych TGE i oświadczenie o zachowaniu poufności

► Towarowa Giełda Energii

- Instytucja zaufania publicznego, zapewniająca przejrzyste procedury transakcyjne oraz kształtowania się cen towarów giełdowych
- Jedyna licencjonowana giełda towarowa w Polsce
- Źródło transparentnych i aktualnych informacji o rynku energii
- Najdynamiczniej rozwijająca się giełda towarowa w regionie - członek EUROPEX, APEX i AFM
- Silny i stabilny właściciel – Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie
- Jedyna instytucja, która agreguje całą ofertę dotyczącą rynku energii w kraju (energia elektryczna, gaz ziemny, świadectwa pochodzenia, gwarancje pochodzenia, uprawnienia do emisji CO2)
- **Spółka odpowiedzialna w Grupie Kapitałowej GPW za wdrożenie i prowadzenie Rynku Instrumentów Finansowych**
- Członek europejskiego rynku Multi-Regional Coupling (MRC)
- Znajduje się na opublikowanej przez ACER liście platform do raportowania danych transakcyjnych zgodnie z wymogami REMIT
- Wzrost obrotów na parkietach TGE w ostatnich latach pozycjonuje ją jako jedną z najszybciej rosnących giełd w Europie i najdynamiczniej rozwijającą się giełdę w regionie CEE. Łączny wolumen obrotu na rynkach fizycznych energii elektrycznej TGE w 2014 r. wyniósł 186,8 TWh, co stanowi 119,4 proc. krajowej produkcji energii i 117,7 proc. jej zużycia w kraju

Jarosław Ziębiec:
Dyrektor Biura Rynku
Regulowanego TGE

Wprowadzenie do obrotu na TGE kontraktów futures, jako uzupełnienia kontraktów forward na energię, wpłynie na zwiększenie możliwości zarządzania kosztami firm związanych z energetyką. Kontrakty futures są bardziej elastycznym narzędziem wykorzystywanym do zarządzania ryzykiem cenowym przez dostawców i odbiorców energii elektrycznej, a także instrumentem wykorzystywanym przez wiele instytucji finansowych. Płynny rynek futures umożliwi zabezpieczanie cen energii w przyszłości zarówno przez producentów, jak i odbiorców energii, bez konieczności zajmowania pozycji fizycznych z dużym wyprzedzeniem.

► Rozliczanie transakcji

Transakcje zawarte na RIF rozliczane są przez Izbę Rozliczeniową i Rozrachunkową, prowadzoną przez IRGiT S.A. Izba dokonuje rozliczenia i rozrachunku transakcji zawieranych na Towarowej Giełdzie Energii, wykorzystując nowoczesne systemy informatyczne i własne modele rozrachunku.

Podczas procesu rozliczeń ustalana jest wartość zobowiązań i należności z tytułu każdej zawartej transakcji. Następnie wartości te są łączone i ustalone zostaje ostateczne saldo płatności.

IRGiT S.A. zarządza systemem gwarantowana rozliczeń, na który składają się:

- depozyty zabezpieczające
- depozyty transakcyjne
- limity otwartych pozycji, przydzielane Rozliczającym Uczestnikom Izby
- bieżące rozliczenia (Mark-to-Market)
- ostateczne rozliczenia
- fundusz gwarancyjny

Rozrachunek prowadzony jest za pośrednictwem Banków Płatników Izby, których lista dostępna jest na stronie internetowej IRGiT S.A.: www.IRGiT.pl. Rozliczającymi Uczestnikami Izby mogą być firmy inwestycyjne działające na własny rachunek, na rachunek klientów bądź pełniący funkcję reprezentantów Członków Giełdy.

Zasady rozliczeń RIF znajdują się w regulacjach IRGiT S.A., w szczególności w:

- Regulaminie Izby Rozliczeniowej i Rozrachunkowej (rynek finansowy)
- Regulaminie Funduszu Gwarancyjnego Izby Rozliczeniowej i Rozrachunkowej (rynek finansowy)
- Szczegółowych Zasadach Rozliczeń Rynku Instrumentów Finansowych, prowadzonego przez TGE S.A.

Wszystkich zainteresowanych uzyskaniem członkostwa w nowym rynku TGE zachęcamy do kontaktu z Biurem Członków Giełdy TGE. Nasi eksperci podpowiedzą, jak przejść przez proces aplikacji na członka RIF.

Biuro Członków Giełdy TGE

Tel. +48 22 341 99 66

email: bcg@tge.pl

Masz więcej pytań?

Napisz do nas: futures@tge.pl